

Colocviul național „Paul Cornea”

19-20 mai 2023

Rezumate acceptate pentru secțiunea *Lingvistică*

Limbaj și retorică în discursul politic pe baza materialelor de presă din Basarabia anilor 1917-1922

Viorica ATAMAN, Universitatea de Stat din Moldova

Email: ataman.viorica@gmail.com

Keywords: *limbaj politic, discurs, presă, perioada interbelică, Basarabia*

Presa timpului constituie un document istoric, care poate fi cercetat multi- și interdisciplinar. Revoluția rusă din februarie 1917 și apariția mișcării pentru renaștere națională în Basarabia a implicat apariția mai multor ziare și publicații în limba română, unele susținute de intelectuali români din Transilvania și Bucovina (în special, Onisifor Ghibu). Aceste publicații vor fi principalele surse de informație și modelare a opiniei publice basarabene, care în contextul anilor 1917-1918, vor deveni adevărate platforme politice pentru promovarea românismului și a ideii de reîntregire. În această lucrare ne propunem să analizăm presa anului 1917, premărgător anului Marii Uniri până în anul 1922, să identificăm care sunt strategiile discursiv-argumentative globale, precum și cele punctuale în presa din perioada menționată. În limbajul politic locutorul este interesat, în special, să modifice comportamentul interlocutorilor, al cititorilor, dacă vorbim de presă. Respectiv, ne propunem să identificăm procedeele și strategiile la care s-a recurs pentru a spori forța argumentelor în textele scrise din presa de limbă română. Interogațiile retorice, metaforele, repetițiile, anaforele, epiforele, negațiile polemice sunt câteva strategii întâlnite în limbajul politic actual, prin urmare, ne propunem să observăm particularitățile limbajului politic din perioada interbelică și tipurile de conectori argumentativi la care au apelat autorii textelor pentru a-și susține ideile, pozițiile și pentru a influența opinia publică.

Insulta pe Facebook: de la intenționalitate la reacție. O analiză a diferențelor de gen în performarea insultei

Alexandra BURLACU, Universitatea din București

E-mail: alexandrapopa54@yahoo.com

Keywords: *insultă, gen, comunicare mediată de calculator, agresivitate verbală, facebook*

Lucrarea își propune să realizeze o analiză sociopragmatică și culturală a *insulte*, act verbal expresiv din sfera impoliteții, la care interlocutorii apelează în interacțiuni verbale conflictuale, pe Facebook. Dintre mecanismele pragmatice implicate în producerea și interpretarea *insulte* avem în vedere (a) caracterul convențional sau inovator al insultei, (b) intenționalitatea, (c) decodarea (in)eficientă a insultei și (d) reacția interlocutorului / gradul de toleranță al receptorului vizat față de actul depreciativ.

Cercetarea insultei urmărește, de asemenea, ilustrarea specificului marcat de diferențele de gen actualizate în comunicarea conflictuală online. Prin urmare, vom încerca să stabilim gradul în care *genul* modelează uzul construcțiilor insultătoare.

Astfel, analiza pragmatică a secvențelor interacționale în care apare insulta va ilustra utilizarea acestui act de vorbire în genolectul feminin și cel masculin.

În acest scop, am avut în vedere un corpus alcătuit din comentariile a 10 postări publice, preluate de pe platforma socială Facebook. Comentariile sunt autentice, asupra lor nu s-au efectuat corecturi de nicio natură.

Cadrul teoretic utilizat este reprezentat de sistemul politeții introdus de către Catherine Kerbrat-Orecchioni (1992, 1994, 2005), la care se adaugă modelul de referință al lui Penelope Brown și S. Levinson (1978) și studiile lui Goffman privind *fața*. Pentru viziunea modernă asupra impoliteții, vom utiliza aparatul conceptual introdus de către lingvistul Derek Bousfield, cel care atrage atenția asupra necesității cercetării impoliteții ca pe un fenomen de sine stătător (2008).

Verbe cu telicitate dobândită contextual. O analiză de corpus românesc vechi.

Beatrice Andreea SI CĂLIN (PETCU), Universitatea din București

E-mail: andreea.calin94@yahoo.com

Keywords: *telicitate, verb, adjunct de timp, adjunct de loc, diacronie*

Obiectul lucrării mele îl reprezintă tiparul de construcție în care un verb intrinsec atelic dobândește semnificație telică, în anumite contexte, prin asocierea sa cu un adjunct de timp sau de loc. Telicitatea este proprietatea care indică faptul că o acțiune (un eveniment) are un punct final specificat. Distincția aspectuală telic/atelic corespunde, în linii generale, distincției tradiționale perfectiv/imperfectiv (*aleargă*, atelic, cu punctul final nespecificat intrinsec, conceptual; *aleargă 10 minute* sau *până acasă*, telic, cu punctul final specificat prin adjunctul de timp, respectiv de loc).

Este o lucrare de analiză pe care o voi dezvolta ca parte a viitoarei mele tezei de doctorat, în care tratez *Realizări sintactice ale distincțiilor de telicitate în limba română veche*.

Opțiunea pentru un corpus de limbă veche (secolele al XVI-lea – al XVIII-lea) este motivată de faptul că lipsesc în bibliografie o abordare diacronică a problematicii telicității cu referire la limba română și un studiu dedicat special structurilor telice/atelice din limba română veche.

Contribuția mea în lucrarea pe care o propun aici va fi aceea de a discuta diferite mijloace sintactice de realizare contextuală a telicității. Corpusul pe care îl analizez include 6 texte în care am identificat structuri relevante pentru tema cercetării; textele sunt reprezentative pentru arii subdialectale diferite, sunt variate stilistic și provin din diferite subperioade ale epocii vechi.

Towards a Classification of Workplace Sitcoms

Karla CSUROS, Universitatea de Vest din Timisoara

E-mail: karla.csuros@e-uvt.ro

Keywords: *genre analysis, pop culture, situation comedy (sitcom), television studies, workplace sitcom*

As part of my PhD thesis, I am taking a corpus linguistics approach to contemporary American workplace sitcoms, with the intent of building a representative corpus of the genre in order to propose a series of educational activities for EFL students. I have chosen this approach due to the immense global impact of American pop culture and its consumption by millions of non-native speakers of English, which makes them suitable for EFL. To ensure the undeniable relevance and representativeness of my corpus, it is necessary to establish definite criteria of inclusion of television series in the intended subgenre. Although the genre of sitcoms has been studied extensively in the past decades (Aronson 2000, Mills 2009, Austerlitz 2014, Savorelli 2010, Dalton and Linder 2016), few studies have focused on workplace sitcoms (Charney 2005). In fact, Charney only briefly describes them as a subgenre of sitcoms in which work colleagues become friends and offer each other comfort, support and affection as they deal with everyday struggles, even more so than their actual families. He believes this to be the most ritualized form of sitcom, as it is based on the repetition of the same setting (the workplace), character features and types of conflict encountered (2005: 588-589). While this brief definition may seem sufficient at first glance, it does not take into consideration the historical evolution of the genre, nor is it entirely applicable to contemporary titles. Therefore, this paper seeks to elucidate the various defining characteristics of the workplace sitcom so I may later choose the most appropriate television series for my corpus.

Câteva controverse interconfesionale în edițiile ecumenice ale Bibliei. Rolul traducerilor în fixarea normelor lexicale

Irina-Marinela DEFTU, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

E-mail: irinadeftu@yahoo.com

Keywords: *biblia, ecumenism, interconfesional, norme lexicale, traducere*

În ceea ce privește primele inițiative globale legate de traducerile ecumenice ale Bibliei, acestea datează din anii `50: traducerile ecumenice în limba engleză, italiană, franceză. Având în vedere inițiativele globale legate de traducerile ecumenice ale Bibliei, o echipă de teologi bibliști ai mai multor confesiuni din Polonia vor realiza o versiune ecumenică a textului biblic în limba polonă. Încă de la începutul demersului lor, s-a ridicat problema dacă să se realizeze o traducere ecumenică sau o ediție ecumenică. Inițiativa comună de traducere a fost menținută și s-a decis ca noua traducere să fie o lucrare complet nouă. Traducerea ecumenică are la bază niște criterii clar definite de cooperare interconfesională, traducerea fiind realizată după principiul fidelității conținutului originalelor ebraic și grec.

În cadrul conferinței, voi analiza lexicul versiunilor ortodoxe ale textului biblic în limba polonă, care nu a fost studiat până în prezent suficient și în mod sistematic din perspectiva condiționărilor culturale și teologic-dogmatice, având în vedere câteva controverse

interconfesionale în traduceri ecumenice din limba polonă, dar și rolul traducerilor în fixarea unor norme lexicale.

Cititorul polonez este conștient de faptul că versiunile ortodoxe ale textului biblic sunt caracterizate de anumite particularități proprii și că aceste caracteristici le disting în mod evident de versiunile catolice sau de versiunile de altă confesiune ale textului biblic și are în vedere mai ales faptul că traduceri textului sunt într-o limbă angrenată în timpul modern. Variantele ortodoxe ale traducerilor textului sacru în limba polonă sunt realizate conform principiului *reader-oriented* al lui Nida: se încearcă redarea formală și a conținutului conceptual al mesajului într-o limbă modernă, întrebuințată în prezent. Astfel, forma cea mai întrebuințată și mai cunoscută receptorilor are prioritate față de formele impuse de prestigiul literar sau de tradiția ecleziastică. Mai mult, în cadrul traducerii ecumenice poloneze se respectă recomandarea lui Nida de echivalare cu expresii endocentrice, familiare în limba-țintă.

Modalități de manipulare prin limbaj în discursurile politice online în perioada de criză

Diana DROZDOVSCHI, Universitatea de Stat din Moldova

E-mail: diana07041991@gmail.com

Keywords: *discurs politic, discurs mediatic, comunicare pe timp de criză, tehnici de manipulare, limbaj manipulator*

Comunicarea în perioadele de criză are obiective clare și specifice, având ca scop primordial să creeze un impact imediat asupra populației. Modalitățile de manipulare în comunicarea pe timp de criză asigură un efect rapid, sigur și, deseori, induce un val de emoții și reacții intense. Platformele de comunicare media prin care ajung mesajele de la actorii politici către societate sunt și ele, la rândul lor, un factor important, ce influențează și chiar acutizează distorsiunea mesajelor, astfel încât acestea devin tot mai vagi, difuze și interpretabile. În virtutea faptului că masele oamenilor de rând (în calitate de receptori) nu percep manevrele rafinate de manipulatorii, foarte multe lucruri rămân a fi estompate și nedefinite, creându-se diverse reacții sociale - atât în mediul virtual, cât și în realitatea fizică. În comunicarea de față vom aborda modalitățile de manipulare prin limbaj într-o serie de mostre de discursuri online (postări de pe platformele sociale) ale personajelor politice din Republica Moldova, pentru a vedea cum și în ce fel acestea sunt utilizate la modul practic și ce impact au avut în termeni de reacții ale utilizatorilor online. Perspectiva analizei va fi prin prisma psiho-lingvisticii, relevând aspectele psihologice prin care acestea funcționează la nivelul maselor de oameni, cetățeni ai țării de referință.

Hibridizarea limbajului standard: accepție și definire

Inga GALBEN, Universitatea de Stat din Moldova

E-mail: inga.crina@gmail.com

Keywords: *hibridizare, comunicare online, bilingvism, pidginizare, împrumut lexical*

Utilizarea tot mai frecventă a comunicării online și a celei profesionale din ultimii ani a dus la schimbări semnificative în modul în care oamenii interacționează. Aceste schimbări au implicații importante pentru studiul limbii, deoarece relevă noi procese privind evoluția acesteia.

În lucrarea noastră ne propunem să analizăm fenomenul hibridizării, pornind de la originea utilizării termenului în lucrări de divers ordin, cu extinderea ulterioară a acestuia în mai multe domenii ale științei, precum și în limba română și în mod special în comunicarea din mediul online.

Comunicarea online a devenit o sursă importantă pentru studiul schimbărilor lingvistice datorită accesibilității și utilizării pe scară largă. Cu miliarde de oameni din întreaga lume care folosesc internetul pentru comunicare, este posibil să observăm și să documentăm schimbările în utilizarea limbii în timp real. În plus, comunicarea online se deosebește de comunicarea față în față printr-un set unic de caracteristici, cum ar fi anonimatul, caracterul informal și utilizarea diverselor stiluri de comunicare în același timp, care pot duce la inovații lingvistice și la noi forme de utilizare a limbii. În mod similar, comunicarea din mediul profesional oferă o sursă importantă de date pentru studiul schimbărilor din limbă. Limbajul folosit în contexte profesionale, cum ar fi domeniul administrativ-juridic, al mass-mediei, al tehnologiilor informaționale, al celui academic, este adesea supus unor norme și convenții specifice, care pot influența modul în care evoluează acesta. În plus, cerințele comunicării în mediile profesionale, cum ar fi nevoia de precizie și claritate, pot conduce la dezvoltarea de noi forme și structuri lingvistice. Vom prezenta mai multe mostre de limbaj care reflectă aspecte ale tranziției de la o formă de hibridizare la alta a limbii române standard din Republica Moldova.

Methodological Approaches to Public Discourse Analysis

Stella GRAMA, State University of Moldova, Chisinau

E-mail: stellagrama9@gmail.com

Keywords: *pubic discourse, context, discourse analysis, methodology, cognition*

The linguistic resources, tools and strategies used in public discourse play an essential role in the socio-cultural life of a community, given that public discourse has a persuasive character, an intention that is not communicated directly but implicitly. Thus, persuasive discourse is geared toward changing behaviors and attitudes. Discourse is shaped by socio-cultural events and influences, in its turn, the social context. The concept of "discourse" refers to three dimensions: the text itself, the discourse practice and the context in which the text is used. The study of discourse calls for an eclectic approach, based on qualitative investigation and use of methods specific to linguistics, more recently, to cognitive sociolinguistics. To carry out a relevant linguistic-cultural study of public discourse, we need to identify the interconnection between public discourse and power, between discourse and context. The main aims of the given article are to explore different models of critical discourse analysis, which have been framed by most notable scholars in the field, and present a general overview upon discourse analysis methodologies. Since the use of language, with its semiotic and pragmatic aspects, and the sociolinguistic variables which shape discursive patterns can only be observed or interpreted through the lens of situational

phenomena, we can state that discourse analysis is a multidisciplinary study which involves research and interpretation of discursive practices in the light of socio-cultural changes.

Metode de Exprimare a Definitudinii în Limba Japoneză

Șerban-Andrei HAGIU, Universitatea din București

E-mail: serban-andrei.hagiu@drd.unibuc.ro

Keywords: *clasificatori, particule, articol hotărât, nominalizare, determinanți*

My paper seeks to demonstrate that definiteness can be obtained even in languages that do not have definite articles. For this purpose and also in order to have two linguistic systems that come from heterogenous families of languages, I chose to illustrate the differences between Japanese and English with regard to the nominal group in these two languages, since Japanese is mostly an isolating language, while English is highly analytic.

The purpose of this section is to discuss the problem of classifiers in Japanese. This is an important point in my paper, since demonstratives together with the category of classifiers and number represent the principal means of definite individuation not only in Japanese, but also in Chinese or Korean.

Classifiers are sensitive to the semantic properties of the noun such as countability. The problem of countability in Japanese is not restricted only to classifiers, but subsumes a larger array of expressions. Nouns like *douryou* (power), *mizu* (water) or *jiyuu* (freedom) are described as uncountable. Uncountable nouns show pluralities of individuals which are not alike and usually denote ideas, abstract nouns or unbounded mass while nouns like *gakusei* (student), *juuyaku* (director) etc. can be counted and show pluralities of individuals which are alike. Since Japanese does not have a plural morpheme, the difference between countability and uncountability is expressed by employing different classifiers:

- (1) a. juu mai no kami - ten pieces of paper
- . b. juu en (okane) - ten yens (money)
- c. juu kagetsu - ten months
- d. juu gatsu - October

Termenul „aproximare” interpretat în procesul de intercomprehensiune

Angela IFRIM, Universitatea București

E-mail : angelabitlan@gmail.com

Keywords: *aproximare, sens, intercomprehensiune, comunicare, limbi romanice*

Lucrarea de doctorat având titlul de „Aproximarea sensului și intercomprehensiunea în achiziția limbilor”, am considerat utilă interpretarea cuvântului „aproximare” în sine și nu a procedurii de aproximare de sens în contextul intercomprehensiunii. Deși limba engleză este una dintre cele mai răspândite și folosite limbi de circulație internațională pentru a relaționa persoane

de naționalități diferite, care dispun de cunoștințe lingvistice variate, o alternativă tot mai utilizată și mai benefică, se pare, este intercomprehensiunea.

Domeniul didacticii începe să exploreze această metodă de comunicare abia din anul 1990. Un studiu cunoscut sub titlul de „EuroComRo” pare să pună bazele unei eurocomprehensiuni ce vizează limbile romanice. Fără a cunoaște alte limbi în afară de cea maternă, actanții participanți la studiu reușesc să înțeleagă mesaje transmise de alte persoane în diferite limbi romanice. Deducerea sau aproximarea sensului a fost metoda principală folosită în acest studiu de caz (Klein & Stegmann, 2000).

În cadrul intercomprehensiunii fiecare participant la comunicare folosește limba pe care o vorbește cel mai bine, de cele mai multe ori limba sa maternă (Piri, 2002) și încearcă transmiterea unui mesaj către un alt participant care nu cunoaște limba emițătorului. Am notat mai sus că este o metodă mai benefică decât utilizarea unei limbi comune actanților. De ce am spus asta? Avantajele sunt multiple, câteva dintre acestea făcând referire la facultățile lingvistice ale omului și capacitatea de a exploata cunoștințe dobândite anterior. Acest aspect se poate folosi cu precădere în vorbirea directă, dar și în învățarea de limbi. Dacă mesajul este codificat într-un sistem care nu îi este cunoscut, vorbitorul apelează la interpretarea acestuia (Pencheva & Shopov, 2003). Aici intervine noțiunea de „aproximare”.

Cuvântul „aproximare” interpretat în limbile română, franceză, italiană și spaniolă prezintă trăsături comune, precum valoarea morfologică de substantiv feminin, dar prezintă și unele sensuri diferite, după cum urmează:

„aproximare” în română indică acțiunea de a aproxima o valoare a unui termen; „approximation” în franceză are ca sens de bază evaluarea sau estimarea unei valori, abia al doilea sens va face referire la o valoare imprecisă;

„approssimazione” în italiană desemnează, la fel ca în română, acțiunea și rezultatul unei aproximări, imprecizie, sau chiar utilizarea unor numere într-un calcul;

„aproximación” în spaniolă înseamnă acțiunea și efectul aproximării, dar și un premiu acordat de loteria națională spaniolă, sau rezultatul unei măsurători.

În concluzie, același cuvânt, în cadrul procesului de intercomprehensiune, poate desemna prin aproximarea de sens înțelesuri identice sau total diferite. Astfel, interlocutorii pot interpreta mesajul eronat sau nu, în funcție de context. În vederea susținerii acestor idei, în cadrul comunicării vor fi expuse exemple contextualizate multiple.

Topica pronomelor clitice în textele religioase din secolul al XVI-lea

Cătălina ILIE, Universitatea din București

E-mail: catalinailie97@gmail.com

Keywords: *clitice pronominale, alternanță procliză/ encliză, poziții de cliticizare, română veche*

Obiectivul acestei lucrări este reprezentat de o analiză mai amplă a topicii pronomelor clitice în raport cu gazda.

În ceea ce privește raportarea la bibliografia anterioară – *Syntax of Old Romanian*, Nicolae și Niculescu (2015, 2016), Ușurelu (2017) etc., corpusul care stă la baza acestei cercetări este reprezentat exclusiv de traduceri religioase cu sursă slavonă.

Așadar, în această lucrare se vor analiza formele pronominale clitice din diferite texte religioase de secol XVI, precum *Codicele Popii Bratul* sau *Psaltirea Hurmuzaki*. Se vor analiza aceste forme prin raportare la poziția lor în structura propozițională, mai exact locurile acestora de cliticizare (gazda fonologică) (1)-(19); poziția pe care o au în raport cu verbul lexical – proclitică (20)-(21)/ enclitică (22)-(23), dar și fenomenul inversiune verb/auxiliar-clitic (24)-(25); fenomenul cliticelor dublu realizate, rar întâlnit în secolul al XVI-lea (26); poziția pe care cliticele o au în raport cu marca de negație *nu* (27)-(28) și față de adverbul clitic *mai* (29); ordinea în grupurile de clitice dativ-acuzativ, predominantă în secolul al XVI-lea, atât în structuri cu encliză (30), cât și în structuri cu procliză (31), în exemple cu reflexiv sau nu.

Aspecte ale (in)traductibilității numelor proprii în literatura universală pentru copii. Un studiu de caz: Rodari și Nosov

Ioana-Karina NAN, Universitatea de Vest din Timișoara

E-mail: nan.karina90@gmail.com

Keywords: *literatură pentru copii, traducere, nume proprii, onomastică literară, mentalități*

Diferențele culturale au dus permanent la constrângeri traductive care de nenumărate ori au fost depășite de către traducători prin diferite modalități adaptabile contextului lingvistic specific literaturii pentru copii. Opere esențiale ale universului copilăriei, *Aventurile lui Cepelică* (Gianni Rodari) și *Aventurile lui Habarnam* (Nikolai Nosov) atrag atenția lingvistului prin insolitul numelor proprii, prezentând aspecte traductologice complexe. Prezentarea își propune o analiză traductologică a numelor proprii din operele menționate mai sus, cu privire specială asupra *Aventurilor lui Habarnam*, în variante românești și germane de traducere. Considerăm că este necesar acest demers, deocamdată nu pentru a arăta care sunt procedeele, metodele, tehnicile sau strategiile de traducere a numelor proprii din literatura pentru copii sau pentru a stabili fidelitatea raportului traductiv pornind de la textul-sursă la textul-țintă, ci pentru a pune în evidență modul în care s-a realizat (sau nu) traducerea numelor proprii în română și în germană și, de asemenea, constrângerile culturale care au împiedicat acest lucru (unde a fost cazul). Corpusul investigat este constituit din numele proprii (toponime, zoonime, astronime etc.) din cele trei romane ce alcătuiesc trilogia *Aventurilor lui Habarnam*.

Apelul caritabil într-o teorie a genurilor

Mihaela-Roxana MUNTEANU, Universitatea din București

E-mail: mihaela_munteanu25@yahoo.com

Keywords: *apel caritabil, gen discursiv, analiza genurilor, discurs filantropic, pragmatică*

Lucrarea propune analiza apelului caritabil din perspectiva teoriei genurilor discursive, urmărind încadrarea acestuia ca gen sau ca subgen de discurs. Astfel, sunt prezentate teorii ale genurilor discursive și analize ale apelului caritabil dintr-o perspectivă pragma-stilistică. Totodată, lucrarea urmărește identificarea caracteristicilor ce diferențiază apelul caritabil de alte forme de discurs, fie ele autonome sau subordonate altui gen discursiv. Pe lângă trecerea succintă în revistă a teoriilor legate de întrepătrunderea genurilor discursive, de discursul filantropic și de apelul caritabil, lucrarea propune și o serie de observații furnizate de analizele de corpus, ce permit încadrarea apelului caritabil într-o categorie distinctă de discurs. Apelul caritabil este analizat atât la nivel pragma-stilistic, cât și la nivel lexical, prin surprinderea strategiilor de persuadare menite să determine un efect perlocuționar favorabil. Vor fi aduse în discuție, de asemenea, și asemănările apelului caritabil cu discursul publicitar și cu cel filantropic, asemănări ce facilitează definirea acestui din perspectiva tipului de discurs.

Aspecte privind construcțiile pasive în limba română din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea
Simona-Ștefania NEAGU, Universitatea din București

E-mail: simonaneagu94@yahoo.com

Keywords: *pasivul cu a fi, pasivul cu se, complement de agent, româna veche, documente originale*

Cercetarea pe care o propunem are ca obiectiv prezentarea unor particularități ale construcțiilor pasive pe baza unui corpus de documente românești originale aparținând secolelor al XVII-lea și al XVIII-lea (acte redactate de diecii cancelariilor domnești, zapise, scrisori, testamente, însemnări etc.). Demersul este descriptiv, pornind de la inventarierea unui număr cât mai mare de construcții pasive în documentele originale, urmând ca, pe baza unor observații cantitative, să identificăm anumite direcții specifice limbii vechi.

O primă problemă care ne interesează este raportul de frecvență dintre pasivul canonic (cu *a fi*) și pasivul reflexiv (cu *se*). Totodată, deși cele două construcții nu sunt cu totul specializate, se observă unele preferințe în funcție de tipul de text. Trebuie remarcate și numeroasele ocurențe ale unor formule stereotipe care conțin o construcție pasivă. De exemplu, formulele *care este mai sus scris* și *să se știe* apar frecvent în documentele din epoca veche.

Un alt aspect care privește construcțiile pasive este complementul de agent, care poate fi exprimat sau omis în funcție de tipul de pasiv sau de tipul documentului. Complementul de agent se realizează preponderent prin grup prepozițional cu centrul *de*. Prepoziția compusă *de către* este în curs de gramaticalizare, însă atestările în care are valoare lexicală sunt mai numeroase.

În corpusul cercetat, construcțiile pasive înregistrează variații comparativ cu limba actuală la nivelul topicii constituenților. Ordinea subiect – operator pasiv – verb lexical – complement de agent este mult mai liberă și sunt permise numeroase intercalări, limitate astăzi la câteva circumstanțiale focalizate.

Originalitatea cercetării este dată de corpusul analizat, care cuprinde numeroase documente originale mai puțin studiate sau complet inedite pentru cercetarea lingvistică. Considerăm că este

importantă cercetarea documentelor originale, deoarece acestea reflectă, într-o mai mare măsură, exprimarea informală, iar un astfel de studiu poate constitui un punct de referință în analiza altor tipuri de texte vechi, atât traduceri, cât și texte originale culte.

Centrul grupului nominal în textele funerare din cimitirul vesel, săpânta (maramureș)

Maria NECULA (NEDELUCU), Universitatea din București

E-Mail: necula.maria@ymail.com

Keywords: *grup nominal, centru de grup, variații flexionare, desinențe atipice de număr, structuri genitivale*

Tema comunicării științifice propuse are în vedere centrul sintactic al grupului nominal în textele funerare din Cimitirul Vesel de la Săpânta (Maramureș).

Scopul comunicării este acela de a se identifica în corpus comportamentul mai ales flexionar, dar și sintactic al centrului nominal (substantiv, pronume, numeral). Vor fi discutate particularități ale declinării substantivului centru, variațiile de număr, unele desinențe atipice, prepozițiile cu rol de marcarea a cazurilor oblice, unele forme și construcții ale genitivului. Se are în vedere, marcarea flexionară a vocativului. O atenție specială vom acorda tiparelor de marcarea a adresării care conțin forme absente din exprimarea standard: pronumele *tu/voi* marcat flexionar prin desinență sau interjecția *măi* marcată flexionar prin desinență. Vor fi discutate particularitățile de construcție a grupului sintactic cu centrul realizat prin pronume sau prin numeral.

Lucrarea face parte dintr-o analiză complexă – sintactică, morfologică, fonetică/fonologică, semantică și grafică – a materialului dialectal, analiză pe care o dezvoltăm în lucrarea noastră de doctorat, intitulată *Morfosintaxa textelor funerare maramureșene*. În comunicarea pe care o propunem aici, ca și în teza de doctorat, tratăm particularitățile lingvistice regionale care individualizează epitaforile de la Săpânta, în cadrul unei comparații cu celelalte texte funerare maramureșene. Aceste particularități sunt relevante pentru specificitatea subdialectului maramureșean în cadrul dacoromânei.

Corpusul dialectal analizat include inscripțiile de pe crucile din Cimitirul Vesel, culese personal pe teren și transcrise personal, în format *Word*, păstrând grafia originală.

Corelația text - discurs: opinii, controverse

Lidia NEGARĂ, Universitatea de Stat din Moldova

E-mail: lidynegara@gmail.com

Keywords: *discurs, text, context, limbaj, lingvistică*

Unanim considerat ca o unitate a *lingvisticii textuale*, a *pragmaticii*, a *științei comunicării* etc., discursul reprezintă unul dintre conceptele-cheie ale prezentei cercetări. Discursul, ca act de limbaj, se află într-o strânsă legătură cu textul, remarcându-se, astfel, corelația **text - discurs**, concepte esențiale în analiza nivelului transfrastic prin intermediul analizei discursului și lingvisticii textuale. Discursul este activitatea verbală care se referă la situația de față, se realizează

prin acte de vorbire, în limitele impuse de limbă și are un caracter pragmatic ce implică participanți, loc și timp. Un discurs este o enunțare cu proprietăți textuale, iar textul este un obiect abstract care rezultă din sustragerea unui context operat pe obiect concret. Discursul cuprinde textul, care este definit ca segment de aranjare în cadrul dimensiunii lingvistice. Fiind rezultatul realizării controlate a competențelor cognitive și lingvistice, discursul și textul reprezintă produse elaborate, care se concretizează prin valorificarea sistemului limbii. Atât discursul, cât și textul presupun acțiuni de semnificare, exprimându-se personalitatea locutorului, și de relaționare, prin care se comunică mesajul, având o finalitate socială. Textul este o anumită succesiune de propoziții legate, iar discursul este interactiv și reprezintă o formă de acțiune. Deopotrivă, ambele concepte se aseamănă după esență și funcție, însă se deosebesc după modalitățile de afirmare.

Vom aborda, așadar, această corelație mult discutată din perspectiva opiniilor și a controverselor relevate în cercetări de lingvistică.

Alofonele fonemului /j/ în structura diftongilor și a triftongilor. Studiu de fonetică experimentală

Larisa Florentina NICOLAIE, Universitatea din București

E-mail: *larisanicolaie@yahoo.com*

Keywords: *fonetică experimentală, fonologie, analiză acustică, fonemul /j/, diftongi, triftongi*

Lucrarea de față propune un studiu de fonetică experimentală asupra realizărilor fonemului /j/, aflat în structura diftongilor și a triftongilor din româna standard. Corpusul a fost întocmit pe baza noii ediții a *Dicționarului ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române* (DOOM3). Au fost selectate contexte în care diftongii și triftongii, în a căror componență apare fonemul /j/, se află în diverse poziții: inițială, mediană sau finală, și sunt precedați de diverse vocale, consoane sau grupuri de consoane.

Pentru acest studiu, au fost selectate cuvinte care conțin diftongi ascendenți: [ja], [je], [jo], [ju], diftongi descendenți: [aj], [ij], [əj], [ej], [oj], [uj], triftongi în care semivocala [j] se află în poziție inițială: [joa], [jau], [jeu], [jou], finală: [ɛaj], [uaj], [ɤəj], sau în ambele poziții: [jaj], [jej].

Obiectivul principal al lucrării de față este realizarea unei analize acustice a fonemului /j/, utilizând programul PRAAT, care va genera informații cu privire la durata diftongilor, a triftongilor și a elementelor componente, la nivelul celor doi formanți, F1 și F2, prin care vom stabili variantele acestui fonem. Pentru această lucrare, a fost urmărită rostirea controlată a cuvintelor selectate de către o singură vorbitoare. Studiul va fi dezvoltat în teza de doctorat.

Figuration et sémiotisation des émotions dans le discours littéraire contemporain

Simona-Maria NICU (SERAFIN), Alexandru Piru Université de Craiova

E-mail: *nicu.simona.e7j@student.ucv.ro*

Keywords: *figuration, face positive, face négative, sémiotisation, émotion étayée*

Une personne décide la signification symbolique potentielle de ses actes en images de soi projetées dans la conversation. La *face* est une image du « moi » (Goffman, 1988) (avec attributs sociaux approuvés et partageables) ni de l'intérieur, ni de la surface du possesseur, mais diffusée dans l'interaction, générant une réponse émotionnelle immédiate en contact avec les autres, matérialisée dans une forme d'engagement, de réciprocité. Les interactants entraînent quatre *faces* : *face négative* (territoire de chacun, corps, vêtements, espaces privés, informations intimes, sa propre parole) et *face positive* (image positive que l'on s'efforce de donner de soi). Les actes verbaux/non verbaux peuvent être des menaces pour ces faces. La figuration (face-work) (Goffman, 1988) désigne tout ce qu'une personne entreprend pour que ses actions ne fassent perdre la face à personne. Brown et Levinson (1978) parlent d'actes menaçants pour la face positive/négative de l'énonciateur/coénonciateur (*Face Threatening Acts*) qui peuvent « sauver la face » ou « perdre la face » (Goffman, 1988).

Notre démarche part de la « sémiotisation » des émotions (rendre l'émotion manifeste par l'usage de signes) (Raphael Micheli, 2014 :11) et se propose d'analyser la « figuration » dans le cas de l'émotion *étayée* (représentation d'une situation par une « schématisation » et son inférence associée à un certain type d'émotion en vertu des normes socioculturelles) dans des textes littéraires contemporaines de Matei Visniec *Lettres d'amour à une princesse chinoise et autres pièces courtes*. Notre intention est celle de saisir la relation entre les actes menaçants pour la face positive/négative de l'énonciateur/coénonciateur et l'étayage comme modalité de sémiotisation émotionnelle dans un discours fictionnel, contemporaine.

En même temps, nous privilégions l'étude de l'interdépendance des critères d'analyse de la sémiotisation: personnes impliquées (expressions référentielles), distance (temps et espace), conséquences, attribution causale et agentive, contrôle, signification normative (situation schématisée in/compatible avec les valeurs/les normes d'un groupe) et le procès de « la figuration ».

Terminologii vs. jargoane

Costel POPA, Universitatea din București

E-mail: costel.popa@hotmail.com

Keywords: *terminologie, jargon, limbaj, comunicare, analiză*

Din cercetările lingvistice de până acum, putem identifica câteva aspecte comune jargoanelor și terminologiilor. De exemplu, ambele reprezintă limbaje bazate pe existența unor vocabulare specializate, specifice unor diverse domenii de activitate, cu un grad mai mare sau mai mic de accesibilitate; ambele beneficiază de un fond lingvistic preponderent împrumutat, fapt ce presupune cunoașterea unor limbi străine de către utilizatorii lor. De asemenea, atât terminologia, cât și jargonul reflectă un anumit nivel de dezvoltare a societății urbane, iar utilizarea lor presupune apartenența la un anumit grup și nivel socioprofesional. Cu toate acestea, între cele două concepte nu se poate pune semnul de egalitate, întrucât diferențele sunt notabile și surclasează asemănările, fapt ce face ca distincția dintre jargon și terminologie să fie tot mai clară. Scopul de utilizare,

funcțiile pe care le îndeplinesc într-o comunicare, contextul, precum și modul de constituire a vocabularelor proprii conturează în mod clar aceste două realități lingvistice distincte. Comunicarea de față prezintă succint câteva dintre aceste diferențe printr-o analiză comparativă și reprezintă un studiu incipient dintr-o cercetare mai largă care analizează dintr-o perspectivă sociolingvistică limbajul gamerilor, realizată în cadrul Școlii Doctorale a Facultății de Litere, Universitatea din București.

Varietatea construcțiilor corelative în limba germană

Timea PROSAN, Universitatea Transilvania Brașov

E-mail: timea.prosan@unitbv.ro

Keywords: *corelative, corespondență semantico-sintactică, tipologie, nivel intra- și interpropozițional, topică*

Prin prezentarea de față îmi propun surprinderea particularităților semantico-sintactice ale construcțiilor cu corelativ în limba germană, urmărind îndeosebi congruența/incongruența la nivel semantic a termenilor corelației, dar și varietatea tiparelor în ceea ce privește poziția corelativului din propoziția regentă față de propoziția subordonată (în acest sens, se va evidenția dihotomia izolat/neizolat, antepus/postpus).

Observațiile sunt realizate pe marginea exemplelor extrase dintr-un corpus de limbă germană și sunt organizate după criterii sintactice, semantice și structurale/formale. Din punct de vedere sintactic, se punctează rolul corelativelor în realizarea unor relații de coordonare/subordonare la nivel intra- și interpropozițional. La nivel semantic, se va descrie în ce măsură sunt congruenți termenii corelației, iar din punct de vedere structural se va evidenția omogenitatea/eterogenitatea constituentilor, respectiv poziția corelativului față de propoziția subordonată.

Rezultatele acestei analize se evidențiază, așadar, prin prisma unui model teoretic integrator (care vizează atât palierul sintactic, cât și semantic) și relevă o perspectivă de a încadra tipologic construcțiile corelative. Din punct de vedere metodologic, se valorifică, așadar, perspectiva descriptiv-interpretativă fără limitarea la o analiză cantitativă, ci interpretându-se rezultatele obținute din corpusul de limbă germană.

Ambiguitatea discursului politic. Modalități de a influența populația

Mădălina Roxana SMOCHINĂ (CĂS. BULAI), Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava

E-mail: bulaimadalinaroxana@yahoo.com

Keywords: *ambiguate, politică, populație, discurs, mass-media*

Într-o perioadă în care sectorul politic constituie un subiect controversat, iar comunicarea politică constituie o problemă de actualitate, în acest articol dorim să evidențiem anumite particularități ale discursului politic, plecând de la premisa că transmiterea ideilor politice în spațiul public duce la o îmbogățire lexico-semantică a vocabularului comun, numită și *dinamică semantică*.

Admitem faptul că politica reprezintă o latură a societății pe care oamenii nu o pot abandona, deși cuprinde multe aspecte neclare, ea are un impact emoțional foarte puternic asupra fiecărui individ din societate. În ultimul timp observăm că se acordă o atenție din ce în ce mai mare oamenilor politici și lumii în care aceștia își desfășoară activitatea.

Totodată, recunoaștem că neclaritatea din cuprinsul discursurilor politice determină o analiză amănunțită în ceea ce privește: modul de exprimare sau modul de transmitere al unui mesaj raportat în diverse situații.

Constatăm că mass-media reprezintă principalul factor de informare, motiv pentru care politicienii utilizează aceste mijloace de transmitere a informațiilor pentru a-și promova diversele proiecte în care sunt implicați sau pentru a-și face campanie electorală.

Așadar, discuțiile dintre candidații de la alegerile prezidențiale preluate de pe site-urile diverselor emisiuni televizate, interviurile date de politicieni cu ocazia unor evenimente săvârșite în țară sau sloganurile politice sonore utilizate de unele partide politice ce au avut un impact surprinzător asupra populației constituie texte de analiză pentru a demonstra modul în care cetățenii sunt influențați de toți cei aflați la conducere care sunt armele acestora pentru atingerea scopului și cum anume pot fi percepute mesajele pe care politicienii le transmit.

Școlile românești de lingvistică- o perspectivă diacronică

Daniela TEMNEANU, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași

E-mail: da_t_nu@yahoo.com

Keywords: școală de lingvistică, Ferdinand de Saussure, diacronie

Modernitatea a păstrat aceeași orientare, același caracter practic? Iată o întrebare care ne poate apropia de receptarea tezelor saussuriene, subiectul proiectului doctoral.

Școală de lingvistică sau *centru de cercetare* în acest domeniu sunt noțiuni care și-au schimbat de-a lungul timpului conotația, fapt pentru care considerăm oportună abordarea acestei teme și propunem o perspectivă diacronică.

Pornind pe firul saussurian al științei limbajului, legătură indisolubilă între lingvistica europeană și cea națională, ne plasăm la începuturile domeniului de cercetare pentru a identifica trăsăturile sale fundamentale și punctele de plecare ale viitoarelor școli de lingvistică, respectiv personalitățile (Sextil Pușcariu, Iorgu Iordan, Ovid Densușianu ș.a.) care au contribuit la abordarea sistematică a lingvisticii în primele centre universitare.

Un răspuns la întrebarea de mai sus au dat Alexandru Graur și Lucia Wald în *Scurtă istorie a lingvisticii*, precizând că: „În lingvistica noastră s-au făcut destul de rar considerații teoretice. Până la 1900, putem spune, cu o ușoară exagerare, că numai Lazăr Șăineanu și-a pus problema de a defini concepții, curente. Numai în pasaje rătăcite și fără a se insista asupra subiectului apar unele indicații la alți autori și cam aceeași este situația în prima jumătate a sec al XX-lea, cu excepția *Introducerii în studiul limbilor romanice* a academicianului Iorgu Iordan”. Altfel spus, conținutului teoretic i se adaugă o trăsătură fundamentală a lingvisticii române - legătura directă cu aspectele istorice și culturale, încă de la începuturi: „Limba ca mărturie esențială a originii

romane a poporului român și a continuității sale neîntrerupte pe teritoriul vechii Dacii, limba ca instrument în făurirea unei culturi naționale—acestea sunt temele fundamentale ale lingvisticii românești în primele ei secole”. Mihail Nasta afirmă că la nivelul gândirii lingvistice a secolului al XIX-lea „de-a lungul unei prime subperioade, intrarea lingvisticii printre științele istorice a păstrat o remarcabilă disponibilitate pentru înțelegerea corelațiilor cu fenomenul cultural.”

Deja existente în analiza lingvistică de la noi, perspectivele – diacronică (privind evidențierea fondului latin și a aportului elementelor de altă origine) și sincronică (în fixarea normelor limbii literare ca bază a unei limbi naționale unice) – au devenit metode de cercetare.

Metafora meteorologică în limba română – studiu din perspectiva metaforei conceptuale

Xin ZHAO, Universitatea din București

E-mail: zhaoxin.unibuc@gmail.com

Keywords: *teoria metaforei conceptuale, domeniul-sursă, proiecții metaforice, domeniul fenomenelor meteorologice, domenii-țintă*

Potrivit teoriei metaforei conceptuale propuse de Lakoff și Johnson, esența metaforei conceptuale constă în a proiecta domeniul-sursă/conceptul-sursă familiar în domeniul-țintă/conceptul-țintă nonfamiliar, cu alte cuvinte, a înțelege experiența domeniului-țintă prin cunoașterea domeniului-sursă; astfel oamenii pot realiza înțelegerea noilor lucruri, fenomene sau concepte. Lucrarea pe care o propun are ca scop identificarea domeniilor-țintă create prin proiecțiile metaforice a căror sursă se află în domeniul conceptual al fenomenelor meteorologice.

Autoarea a ales câmpul semantic al cuvintelor care exprimă fenomene meteorologice: *nor*, *ceață*, *gheață*, *zăpadă/nea/ninsoare* (*a ninge/nins*), *trăsnet/a tuna* (*a trăsni*)/*trăsnit*, *fulger/a fulgera* și *ploaie* (*a ploua/plouat*). Corpusul este alcătuit din cuvintele care conțin cel puțin unul dintre termenii de mai sus consemnați în *Marele dicționar de expresii românești* (2011), *Marele dicționar român-chinez* (2018) și pe site-ul dexonline.ro.

Autoarea a ajuns la concluziile că: (a) *nor* are trei domenii-țintă, i.e. tristețe, dezorientare, și irealitate; (b) *ceață* are trei domenii-țintă, i.e. foame, stare de beție, neclaritate vizuală și neplăcere; (c) *gheață* are trei domenii-țintă, i.e. atitudine indiferentă, spaimă și situația de stagnare; (d) *zăpadă/nea* și *ninsoare* (*a ninge/nins*) au trei domenii-țintă, i.e. a încărungi (a îmbătrâni), factor nefavorabil (condiție rea/dăunătoare) și caractere umane; (e) *trăsnet/a tuna* (*a trăsni*)/*trăsnit* au patru domenii-țintă, i.e. ceva care se întâmplă neașteptat, starea umană de încremenire, de furie și de sănătate; (f) *fulger/a fulgera* are două domenii-țintă, i.e. privirea tăioasă și pătrunzătoare, furie; și (g) *ploaie* (*a ploua/plouat*) are trei domenii-țintă, i.e. factor nefavorabil, voință umană, precum și sentimentul de tristețe/posomorâre.